

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК



SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Рекла́мні і адміністра́ційні:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

ПІК XCII. Ч. 169.

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ЧЕТВЕР, 5-го ВЕРЕСНЯ 1985

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, SEPTEMBER 5, 1985

№ 169.

VOL. XCII.

ВІДБУДЕТЬСЯ ХІРОТОНІЯ НОВОГО ЕПІСКОПА УАПЦЕРКВИ В ЗСА

С. Бавил Брук, Н. Дж. (С. П.). — Як повідомляв Митрополит Каліфорнійський УАПЦеркви в ЗСА, у середу, 28-го вересня ц.р., тут, в осередку Церкви відбулася під проводом Блаженнішого Митрополита Метислава інформаційно-консультативна нарада, участь в якій взяли члени Консисторії, Президія Ради Митрополії і Фінансової комісії УАПЦеркви та представники прихоронних центральних організацій, в тому і Об'єднання Сестринства Української Автокефальної Православної Церкви в ЗСА.

До найбільш важливих справ, що були предметом уваги учасників наради, належало повідомлення Владик Митрополії про його рішення прискорити збільшення числа членів Собору Єпископів УАПЦеркви, яке Владика бажав би завершити ще в цьому році. Поінформували прихоронні на нараді про шість цієї проблеми, Блаженніший Влади-

ка попросив учасників наради висловитися про день і місце наступної архієрейської хіротонії, в даному випадку обраного Собором УАПЦеркви отця Архимандрита Антонія (в миру — о. Івана Щербі).

Вислухавши різні пропозиції, Владика Метислав визначив довершення Чину Наречення архимандрита Антонія на становище Єпископа-вікарія на суботу 5-го жовтня, після відправи Вечірні, а саму хіротонію — на неділю, 6-го жовтня, ц.р. в церкві-пам'ятнику в Св.т. Бавил Бруку під час відправи Святої Літургії.

З уваги на те, що хіротонію православного Єпископа довершують щонайменше три Єпископи (два в надзвичайних випадках), до участі в хіротонії отця Архимандрита Антонія Владика Митрополит запросив ще і правлячого єпископа Великобританської єпархії УАПЦ Владика Володимира Лідовича.

Управи Округ УНС Нью Джерзі відбудуть спільні наради

Нью-Йорк, Н. Дж. — Народи Управ Округних Комітетів відділу УНСоюзу в Нью-Йорку, Джерзі Сіті, Пассейку і Перт Амбю в сервіс концерту хору "Чайка" з Австралії відбудуть тут в суботу, 7-го вересня, о год 7-їй вечора, в доміні У СВТ

"Чорноморська Січ", при 680 Сенфорд авеню.

Члени управ Округних Комітетів і відділів просить себе прибути і обговорити в подробиці план концерту хору і танцювального ансамблю.

П. Дорожинський відвідав українську громаду в Перті

Перт, Австралія (П. ІС. НО.). — В рамках запланованих об'їзду українських осередків Австралії, дня 5-го липня ц.р., прибув із Сіднею до Перту голова СКР ІСНО Павло Дорожинський. Супроводжав його під час подорожі Святослав Книш.

Привіт П. Дорожинського до Перту українським населенням Перту прибути чисельно на його доповіді, що відбулася в Українському Народному Домі в неділю, 7-го липня ц.р. Відповіді на тему "До основних проблем українського питання — становище в Україні й наше у вільному світі", доповідач подав аналіз сучасного положення українського народу в Україні, в тому переслідування Москвою українських Церков та жорстокі розправи з українськими діячами опору.

Виділяючи питання діяльності та життя української спільноти поза межами України, доповідач вказав на ряд позитивних елементів, але одночасно відмітив негативні прояви.

В обличчя сьогоднішньої загрози, заявив доповідач, а зокрема напередодні відзначування 1.000 ліття християнства в Україні всі українські спільноти, з українськими Церквами на чолі, мусять солідарно заманіфестувати перед світом, що Москва, включно з білими російськими колами, фальсифікують історію й приписують собі християнство України в 988 році.

П. Дорожинський стоїть на становищі, що у світлі сьогоднішнього стану, в якому опинилася Україна, в якій спільнота у вільному світі, вона мусять бути витягнуті належні висновки. Зокрема мусять це зробити "український політичний світ". А основний висновок не: "Всестороння наша підтримка руху спротиву в Україні за національний й

державні права українського народу та формування публічної опінії громадян західного світу в користь цієї боротьби".

Після живої й цікавої дискусії доповідач дав вичерпні відповіді й пояснення на поставлені запити.

Вечором проводив Ігор Шорша, а до Президії, крім Святослава Книша, були запрошені визначні представники українського життя міста Перту, між ними П. Гончаренко, проф. Микитюк та інші.

В неділю перед обідом голова СКР ІСНО в товаристві більшої делегації взяв участь в Богослуженні в українській православній церкві св. Михайла та в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя. Після обіду П. Дорожинський був почесним гостем на парохіальному обіді католицької церкви з нагоди храмового свята.

В супроводі І. Шорша та С. Книша П. Дорожинський зложив візити парохів католицької церкви о. Володимирів Воловичів та настоятелів православної церкви о. Валентинів Молчанові. Відвідав також інші установи та організації, в тому числі Школу Українознавства та Спортивний Клуб "Кіш".

В неділю ввечері, 7-го липня ц.р., відбув у П. Дорожинський в українській секції радіоіспівальні Перту довше інтерв'ю, яке передали безпосередньо українським слухачам Перту й околиці. Інтерв'ю перекладав співробітник української частини радіостанції Богдан Верхомий.

З причин частинного страйку летунських ліній, підготований виступ П. Дорожинського з доповіддю до української громади Аделаїди мусів бути в останній хвилині, відклика-

ЮНІІ ВІДКЛИКАЛИ СТРАЙК ЧОРНИХ РОБІТНИКІВ В ПАР

Йоганнесбург, ПАР. — Пресові агентства і кореспонденти інформують з Південної Африканської Республіки, що заповіджений страйк чорних робітників в ковальнях вугілля і золота, який мав розпочатися у понеділок, 2-го вересня ц.р., юнії відкликали побоюючись за долю робітників існуючий в тій країні війняковий стан, який уряд білої меншости миг використати для звільнення робітників, а навіть арештів, а це могло б спричинити ще більше напруження між негритянським і білим населенням ПАР.

Відкликання страйку, кажуть політичні спостерігачі, може корисно вплинути на загальну ситуацію. Уряд матиме можливість дати експортувати золото і вугілля, головний продукт ПАР, за кордон, а чорні матимуть відкрити двері до принаймні локальних переговорів з урядовими чиновниками для пологдження справи конфлікту, хоч, на думку, англійського архієпископа Десмонда Туту, уряд Південної Африки повинен вийти з якоїсь спримиливою ініціативою і не чекати, щоб заколоти поширилися на цілу країну і охопили більшість населення.

Від початку неспокою, які розпочалися у місцевості Шарпвілл, замешкалій негритянським населенням, до

сі загинуло 630 негрів у зударі з поліцією і військовими частинами. Очевидно, загальний страйк ковальних робітників миг тільки поглибити кризу, бо згідно з існуючим законом уряд і власники ковальень мають право виплатити і звільнити кожного робітника, якщо вони вважають, що він порушив загальні правила закону.

Вміжчасі спорадичні заколоти в Південній Африканській Республіці продовжуються: тут і там помітні зударі між неграми і білими африканцями, які почали збройно оборонятися, коли на них нападують на вулицях, підпалюють їхні хати чи бізнеси, знищують автомобілі тощо. В загальному, — кажуть кореспонденти, — виглядає, що ситуація нібито поправляється, тимчасово припинилися масові демонстрації, чорні й білі починають говорити між собою покищо на нижньому рівні і одні й другі визнають потребу мирного пологдження існуючого конфлікту. Існують, як в кожному суспільстві, екстремні елементи, які не хочуть спокою і роблять все можливе, щоб загострити конфлікт між чорним і білим населенням. Екстремісти підтримують Москву і комуністичні партії в інших країнах світу.

Нью Йорк й околиця підготовляються до зустрічі з проф. В. Кубиновичем

Нью-Йорк (Канцелярія НТШ). — Українська громада метрополітального Нью-Йорку та околиці вже поборила практичні заходи для зустрічі-бенкету з проф. Володимиром Кубиновичем, сенійором української науки і головним редактором Енциклопедії Українознавства. Зустріч-бенкет відбудеться у суботу, 28-го вересня ц.р., у залі школи св. Юра у Нью-Йорку; початок-кокетей о год 5-їй, а бенкет о год 6-їй вечора.

Ініціатива для створення Громадського комітету вийшла від НТШ і УВАН. Управи цих двох наукових установ запросили спеціальним листом місцеві українські організації прислати своїх представників на засідання для створення такого комітету.

Засідання відбулося у четвер, 1-го серпня, о год 7-їй вечора, у будинку НТШ, на якому було з'ясовано й обговорене завдання комітету, а саме організувати зустріч-бенкет з проф. В. Кубиновичем. Ідея такої зустрічі в Нью-Йорку та інших містах Америки, Канади й Австралії вийшла з кіл редакції та видавництва Енциклопедії Українознавства.

При кінці червня ц.р. д-р Атанас Фіголь, близький співробітник проф. В. Кубиновича, висловив цю ідею на засіданні членів Управи НТШ і розмовав з окремими людьми інших наукових і громадських організацій та приватними особами. Він сказав, що проф. В. Кубинович і редакція та співробітники ЕУ турбуються про майбутнє цього важливого твору. Останній том вже було з'ясовано до друку, але існує пекуча потреба викінчити випрацювання і видання англійської частини ЕУ, над яким їм жертвувати і фахова праця, головна науковців з Канади.

Кілька днів після засідання комітет розіслав запрошення до всіх тих організацій й осіб, яких мав адреси. Тому, хто не одержав запрошення, комітет просить зголошувати свою участь у зустрічі-бенкеті в НТШ на число тел.: (212) 254-5130, або писати до НТШ на адресу: Shevchenko Scientific Society, Inc., 634 Ave., New York, N.Y. 10003.

З огляду на вимогу ресторану, який буде обслуговувати бенкет, комітет просить зголошуватися найдальше до понеділка, 23-го вересня.

Крім того треба думати про друге, оновлене і доповнене видання української ЕУ, бо енциклопедія це твір, який постійно вимагає усячення. Перший том ЕУ вийшов у 1955 році, отже тому 30 літ, від того часу багато чого змінилось. Тому метою зустрічі проф. В. Кубиновича і представників редакції ЕУ з українською громадою є подякувати українській громаді за дотеперішню поміч і детальніше познайомити її

з потребами дальшої підтримки ЕУ.

Засідання 1-го серпня, після виміни думок, створило Громадський комітет під патронатом НТШ і УВАН для організації зустрічі-бенкету і доручило окремим особам робити заходи для здійснення цього завдання.

Друге засідання комітету відбулося у середу, 28-го вересня ц.р., на яке Громадський комітет запросив окремим листом всі місцеві організації до участі. Д-р Василь Калинович звітнував, що уповноважені комітетом Микола Галів, Василь Никифорок і звітодавці пологдили справу бенкетової обслуги з "Українським рестораном", запропонували остаточну ціну вступу 35 дол., відракували запрошення на бенкет і тенативно домовилися про містечку програму на бенкеті. Учаники, після виміни думок, прийняли досі пророблену працю.

АМЕРИКАНСЬКІ СЕНАТОРИ ЗУСТРІЛИСЯ З М. ГОРБАЧОВИМ

Москва. — Делегація американських сенаторів, яка прибула сюди, зустрілася у вівторок, 3-го вересня, з генеральним секретарем ЦК КПСС Михайлом Горбачовим. Розмова тривала три з половиною години. Після неї сенатори заявили журналістам, що вони "з оптимізмом очікують зустрічі Горбачова з президентом Регеном" в Женеві у листопаді цього року.

"У мене збільшилось почуття оптимізму. Мені здається, що совєтський лідер зацікавлений в діалозі з Регеном і в обміні думками", — сказав в інтерв'ю телекомпанії Ен-Бі-Сі керівник делегації, лідер демократичної меншости в Сенаті Роберт Бірд.

"Горбачов, без сумніву, виявив певну гнучкість", — продовжував Р. Бірд. — Він не ставить попередніх умов для зустрічі з Регеном: мовляв, зустрічі не буде, якщо ми не припинимо ядерні випробування і не погодимося припинити дослідження в ділянці створення космічної оборони".

За словами сен. Бірда, Горбачов вважає "зоряні війни" зброєю не оборонною, а наступальною. "Але я думаю, що він готовий вести переговори на цю тему", — додав сен. Бірд. — Я думаю, що як тільки ми (ЗСА і СССР) зможемо досягнути взаєморозуміння

щодо "зоряних війн", Горбачов буде готовий внести, як він сказав, радикальні пропозиції для скорочення арсеналів стратегічної зброї.

Сенатор-демократ Сем Нанн сказав про Горбачова: "Він серйозно настроєний щодо зустрічі на вершинах. Я думаю, що він не лише хоче познайомитися з Президентом. Він хоче, щоб був досягнутий прогрес у відносинах між ЗСА і СССР".

С. Нанн високо оцінив особисті якості Горбачова. "Коліс", — сказав сенатор, — совєти знайомили нас з прима-балеринами; тепер ми познайомилися з прима-політиками".

Але сен. Нанн та інші члени делегації були розчаровані тим, що совєтський лідер різко виступив проти обговорення питань, що відносяться, як він сказав, до внутрішніх справ Совєтського Союзу, в тому числі і питань про права людини.

На думку політичних обсерваторів, це означає, що новий кремлівський лідер не має наміру обговорювати в майбутньому ні проблему повернення зі заслання академіка Андрея Сахарова, ні питань про звільнення з'являються політичних в'язнів та в'язнів совєти. Не збирається він також збільшити еміграцію.

М. Тачер переформовує свій кабінет

Лондон. — Прем'єр Великобританії Маргарет Тачер оголосила у вівторок, 2-го вересня, про далекодучі й численні зміни в її кабінеті, включаючи і зміну на третьому по важливості пості в її Консервативній партії, призначуючи на нового голову партії Нормана Теббіта, зазв'язтого правого консерватиста, який має підготувати нові вибори в країні в 1987 або 1988 роках.

М. Тачер замінила одну третину всіх міністерських постів. Причиною є бажання прем'єра стримати різкий спад популярності консервативних кандидатів серед виборців, адже Консервативна партія в публічних, навіть не дуже нових, опитуваннях в останньому часі зійшла з свого командного першого місця аж на третє. Такі "третьорозрядні" місця в свою чергу викликають неспокій серед т.зв. "задніх лавок" у парламенті, серед консервативних членів, які постійно вимагали від їхнього прем'єра нової ініціативи. Серед нових найменувань найбільшю несподіванкою було зниження Ліона Бріттана до Департаменту торгівлі й індустрії, де він замінив Н. Теббіта. Л. Бріттана критикували в останніх часах як "кепсько-го комунікатора". Він був міністром внутрішніх справ у вступі перед телевізійною аудиторією М. Тачер сказала, що вона дає країні "нові обличчя", кладучи головний наголос на справу підприємств і zatrudнення, щоб вивести країну з господарської кризи. В новому Кабінеті секретарем т.зв. домашнього бюра став Даглас Гірл, дотеперішній секретар справ Північної Ірландії, 55-річний "ліберал" се-

ред консервативістів. На його місце призначено "малоуспішного Тома Кінга, дотеперішнього міністра затруднені (безробіття з найбільшою турботою М. Тачер становлячи 3,2 мільйона осіб). Тепер на місце Т. Кінга став мільйонер лорд Янг оу Граффам, "найздібніша людина в уряді", за окресленням Тачер, він уряді з тільки один рік. Кеннет Кларк стане міністром затруднені, залишаючи свій дотеперішній пост міністра Здоров'я й соціального забезпечення. Призначено нових міністрів теж в міністерство Енвіронменту, в міністерство Агрикультури, в Департамент скару тощо.

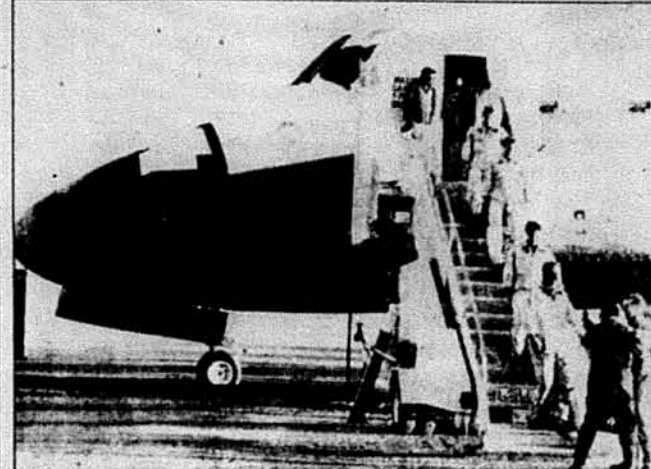
Загаданий вище голова Консервативної партії Норман Теббіт має 54 роки. Він — колишній пілот. Його вважають навіть можливим наступником самої Маргарет Тачер на пості лідера партії. Як зазв'язтого консерватиста, його недолюблює популярна в Англії ліберальна преса і ширить про нього не найприхильніші чутки. Але слава Теббіта серед англійців значно зросла після його дуже важкого поранення у головному в світі бомбуванні ірландськими терористами минулого року готелю в Брайтоні, коло Лондону, де мало що не загинула і сама М. Тачер. Н. Теббіт відужав після цього зомблення, але його дружина з цілком спаралізована.

Головою партії консервативістів протягом останніх двох років був Джон Селвін Гаммер, на conto якого складають невдачі консервативістів у локальних виборах, що і викликали ці майже драстичні зміни британського кабінету.

СИРІЯ ВСЕ ЩЕ НАМАГАЄТЬСЯ знайти формулу замиріння між ворогуючими між собою ліванськими політичними партіями і групами, не тільки між мусульманами і християнами, але також в середині мусульманського табору. Лідери мусульманських груп і так званих друзів знову були викликані до Дамаску на наради у справі замиріння і консолідації їхніх сил, а ліванські християни, так звана партія фалангістів, до якої, до речі, належить теперішній президент Лівану Башір Гемаль, відбули вміжчасі наради окремо з віцепрезидентом Сирії Абделем Галімом Каддамом. Фракція фалангістів є готова закінчити міжгромадянську війну і розпочати переговори про встановлення миру і відбудови держави, зруйнованої ізраїльською інвазією і міжфракційною довгою війною.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ Буден розпечив на рекомендацію прем'єр-міністра уряду Вільфріда Мартенса парламент. Спор між парламентом і урядом розпочалися за шкільний бюджет і перенеслися на інші ділянки економіки. Покищо не подано до відома коли саме відбудуться чергові парламентарні вибори в Бельгії.

МІЖПРОСТІРНИЙ КОРАБЕЛЬ ПОВНІСТЮ ВИКОНАВ СВОЮ МІСІЮ



Після вповні вдалого полету і причалення, за гола міжпростірний корабель "Дискавері", на чолі з полк. Джо Енлом, виходить з корабля на летунський базі Едвардс в Каліфорнії.

Лос Анджелес. — Міжпростірний корабель "Дискавері" повернувся на землю, виконавши повністю свою місію і приземлився у вівторок, 3-го вересня, на військовій базі Едвардс в Каліфорнії.

Під час семиденного полету три астронавти виходили з корабля при допомозі спеціального апаратури для того, щоб направити два супутники, які перестали виконувати свою функцію ще в квітні цього року, але кружляли в орбіті. Задані астронавтів було перекласти супутники, тимчасово прикріпити їх до матірнього корабля, направити, мову відштовхнути їх та запустити у стратосферу. Дуже складна, небезпечна і ризикована технічно діяльність місія астронавтів, д-ра Джеймса Д. ван Гогтена і д-ра Вільяма Фішера та супутників корабля "Дискавері", здивувала світ і викликала захоплення серед науковців, які переконалися, що в

майбутньому можна буде робити потрібні корективи у космових, але "мертвих" супутників.

Міжпростірний корабель "Дискавері" командував тим разом полк. Джо Г. Енгл з летунських збройних сил. Він приземлив корабель дуже precisely о год 6:15 на просторій базі. Представники НАСА склали гра туляції обслузі корабля за виконання ним місії, а Джеесі В. Мур заявив кореспондентам, що остання місія "Дискавері" доказала, якою важливою може бути присутність людини і прецизної механізму у космосі.

Успішний полет "Дискавері" відкрив шлях для НАСА для чергових полетів інших кораблів, зокрема "Челленджера" і "Атлантика", новачка міжпростірний корабель, які будуть запущені ще в цьому році. Черговий полет "Дискавері" передбачений на березень наступного року.

ЗСА продадуть Москві рекордову кількість пшениці

Ленінград, СССР. — Американський секретар Департаменту сільськогосподарства Джон Р. Блок, що перебуває тут на нарадах з совєтським міністром сільськогосподарства про закупівлю совєтськими американської пшениці, довався в п'ятницю, 30-го серпня, при сьму, особливо для американських фермерів вістку, що СССР купить цього року понад один мільйон метричних тонн американської пшениці. Це повідомлення усуває попередні американські побоювання, що совєти не збираються дотримуватись довготермінового договору між обома зацікавленими сторонами про купівлю американської пшениці. Мало того, свої зобов'язання щодо закупівлі американської пшениці виконає СССР вже перед 1-им жовтня цього року, заявив речник названого совєтського міністерства сам міністер Владімір Козлов, який після консультацій зі своїми зверниками в Москві, зробив це оголошення у вівторок, 3-го вересня, тут, перед групою американських посланців на чолі з Дж. Блоком. Джон Блок перебував тут на третій і останній зупинці його важливої поїздки до Совєтського Союзу, щоб припинити справу продажу пшениці до СССР.

Совєтський Союз мусить купити 1-й мільйон метричних тонн пшениці в ЗСА вже перед 1-им жовтня, якщо має бути дотримана торго-

вельна угода між обома країнами купувати совєтам чотири мільйони метричних тонн пшениці в ЗСА кожного року. Ратифікації, що цього закупівлі пшениці Москва не зробить, викликали різкий спад цін на пшеницю на північно-американському ринку.

Речник Американського Уряду, коментуючи ці закупівлі пшениці, що тепер здійснюються, сказав, що цей 1985-й рік буде "найкращим роком" для американського продажу пшениці совєтам, бо там калікарні низькі урожаї домашньої пшениці (значно, погані хронічно врожаї завжди є наслідком поганої погоди) в СССР, а не катастрофічного, як це насправді є, спосіб господарювання в новітній паніципальній системі — совєтських колективів — примусили червону Москву купити 20 мільйонів метричних тонн пшениці й кукурудзи з Геліанних Степів Америки. Шоправда, втіх американських фермерів — це дуже короткотрива: годуючи Москву, американці допомагають совєтам "догнати Америку", як то в свій час відверто погрожував і промовував Америкі понад 20 років тому багатомовний Віктор Хрущов, і ця шість совєтів по тринки не змінилася за часів головування в Кремлі більш "дотриманих" Брежнєва, Андропова, Черненко чи його наступника Горбачова.

ДО ГОДЛІВУДУ ПРИБІВ втікач Олег Відов, популярний совєтський кіноартист, який заявив, що збулася мрія його життя. У вересні американська телевізія покаже чотиригодинну телевізійну серію "За світанком", в якій О. Відов виконує головну роль. Професор-кінознавець університету в Каліфорнії Алберт Джансон назвав О. Відова, "російським Робертом Редфордом". Відов, якому 40 років, каже, що він з нетерпінням чекає моменту, коли зможе приступити до праці у Голлівуді. Олег Відов став відомим на Заході після того, як виступив у фільмі "Червона мантия", який дістав нагороду на кінофестивалі у Кані, Франції.

ВЕЛИКОЇ ШКОДИ причинили в Флориді ураган Елена. Він залишив без електричного освітлення понад 70.000 будинків, більш як 130 будинків знищив у повіті Лейк, розніс автомобільні дороги на протязі десятків миль. Досі від урагану загинуло дві особи і шістьоро поранених. Цей сумний список миг би бути значно довшим, якби стейтській власті не прийняли заздалегідь засобів обережності.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ПІСЛЯ ВАКАЦІЙ з Санта Барбари до Вашингтону, президент Роналд Реген зустрівся в День Праці у місті Індепенденс, Мізурі, де народився президент Гаррі Труман, останній член Демократичної партії, за якого голосував Р. Реген. Звертаючись до жителів міста, президент Реген, стоячи біля підніжжя пам'ятника Г. Труманові, сказав, що повністю одужав після операції і готовий до осінньої кампанії, в якій він буде захищати свій проект політкової реформи.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda-USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to

"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Початок нового шкільного року

У цьому місяці вересні починається у школах всіх ступнів і родів новий навчальний рік. Деякі розпочинають його скорше на кілька днів, інші пізніше, але це не грає ролі: головне те, що скінчилися літні ферії, „День Праці“ 2-го вересня став межовим стовпом між періодом відпочинку і періодом відновлення праці і що порожні у літніх місяцях будинки всіх шкіл, почавши від народних аж до університетських, зареагують знову дітьми і молоддю. Одні з них вертаються туди охоче — вони затужили вже за своїми шкільними товаришами і за атмосферою школи, яку полюбили. Інші вважають, що це поворот їхньої „панщини“ і йдуть до школи з найбільшою нехиттю. Але мусять іти, бо в Америці, як у всіх культурних країнах, існує шкільний примус; в різних країнах різно, тут — до 16-го року життя. Новітній світ прийшов до правильного висновку, що мінімум книжкового знання, почавши від грамоти, — це обов'язкова частина цивілізованої людини, і що це не мусить бути інтелектуал, а й фізичний робітник, проте мусить у своєму дитячому й молодечому віці ходити до народної і середньої школи і „щось“ вивести відтілю.

Американська шкільна система настільки погана, що — як виявили опити — багато молодих людей безробітні тільки тому, що не вміють вивести аплікації на працю. Ніде поза Америку нема такого фаворизування юнаків із нахилом до різного роду спорту, як в Америці: осяги у спорті зараховують такому юнакові за добрий вислід у науці, і він виходить зі школи неуком. Зрештою, американська шкільна система кладе майже виключно увагу на зацеплення в умі учнів якнайбільше інформації з повним нехтуванням виховання. Прогнано теж із шкільної молитви. Все воно склалося на жалюгідний занепад дисципліни та на розгуканість, що панує головню у публічних народних школах, але й у численних середніх школах, гайскулах. На ті таких відносин поставили навіть фільми, де представлено мартирологію учителів, які не вчили опанувати виховання, а ці вихованці тероризують своїх педагогів.

Це не всюди так діється. Найкраща атмосфера поруч із найвищим рівнем навчання існує в приватному шкільництві, зокрема у прицерковних школах. Середня школа при церкві св. Юра у Нью Йорку з гордою назвою „академії“ користується такою доброю маркою у педагогічних колах, що випускників із тієї школи приймають охоче до навіть престижних американських університетів із так званою „Айві Ліг“. На жаль, українське приватне шкільництво в Америці й у інших країнах у діаспорі страшенно мале і скупе. Зате існують численні курси українознавства. Деякі діти не радо користаються із них, бо курси здебільша відбуваються в суботу, себто вільні від науки дні. Але це вже справа батьків, щоб переконати дітей, що вони повинні навчитися, „що ми?.. Чи сини?.. Аких батьків? Ким? За що закуті?“ і придати бодай мінімум знання про батьківщину їхніх батьків і дідів. Батьки повинні самі зрозуміти і з'ясувати своїм дітям, що тепер змінилися відносини у світі і в самій Америці і куди більші шанси заробітку та життєвої кар'єри мають громадяни, які не цураються свого національного походження і знають більше мов, як тільки одну англійську.

В останньому числі журналу „Рідерс Дайджест“ за місяць вересень є цікава стаття, як батьки повинні помагати своїм дітям у шкільному віці. Вони повинні цікавитися поступами своїх дітей у науці, їхніми домашніми вправами, повинні цікавитися відносинами своїх дітей у школах, бувати обов'язково на конференціях батьків у школах, але й стояти у зв'язку з учителями предметів, у яких їхні діти відстають від інших, повинні доповнювати дітям те, чого не дає школа — добре виховання, пошану до авторитету людей, які знають більше, ніж учень чи учениця.

Ця тема знайшла і постійно знаходить зацікавлення добрих письменників. В українській літературі видатне місце знайшла повість Ірини Вільде „Бє в осьма“, це поки та авторка почала писати по лінії уподобання компартії. „Малий шкляр“ є частим героєм різних белетристичних творів, але й предметом студій психологів. Відомо, наприклад, що для деяких дітей, які вперше йдуть до школи, — це велика подія. Деякі з них плачуть і бояться, інших приманює школа, як невідома їм таємнича пригода.

На початку нового шкільного року треба побажати шкільярів і старшим вихованцям середніх та високих шкіл — знайти в науці приємність, а не тільки сумний обов'язок, — мати амбіцію здобути якнайбільше знання і зрозуміти, що освіта — це фундамент, на якому культурна людина будує собі життя, — життя власне і своєї родини, коли доросте до віку, який накладає на неї обов'язок бути самостійним і відповідальним та активним громадянином своєї країни і свого народу.

Дотепні люди кажуть, що Советський Союз — це роверист, який, щоб не впасти, мусить весь час рухатися. Советська система, щоб зберегти свою соціальну і політичну рівновагу, мусить постійно рухатися. Рух всередині неможливий, тому залишається рух зовнішній — воєнна експансія. У тому причина советського милитаризму. Советська влада вміє тільки стріляти. Вона починає стріляти, коли невідбана бажане досягнути мирним шляхом, або коли загрожено її здобутку. Можливо, Советський Союз не має плану завоювання світу вже завтра, тому Кремль користується „щільни“, державних, економічних криз і народного незадоволення капіталістичних країн. Якщо десь з'явиться порожня „щільна“ — туди входить СССР. І тоді, коли не сподівається поважного спротиву.

Останнім прониканням СССР у „щільну“ є Сирія: тому в СССР є прогресуючий милитаризм як основа влади правлячої класу. Советська влада не може уникнути залежності від світового ринку, зниження економічного зросту і соціальної нестійкості, і з цього всім же безсумнісним демократичним рухом, тому біжить від одної агресії до другої.

У залежності від зміцнення советської мілітарної могутності Москва буде поширювати плацдарм своїх воєнно-політичних авантур.

Можливі два погляди на советську експансію. Перший — називає його оптимістичним, на далеку мету. СССР заризував велику гру затиснути червоним обручем вільний світ. За-

Михайло Кучер

СССР ВИКОРИСТОВУЄ ТРУДНОЩІ НА ЗАХОДІ

хочують до того Москву демократичні уряди Європи та авторитарні держави Південної Америки, Південно-Східної Азії і Центральної Америки. Ті країни слабкі і небезпечно хитаються.

Користуючись з того, Москва наладувала згадані країни воєнною технікою і десантами тисяч „фахівців“ від роблення революції та „дорадників“. Після Афганістану, Етіопії, Анголи і Куби, Москва пробує створити плацдарм в Сирії для впливу на Ліван та Ірак; Нікарагуа для проникнення у Сальвадор.

Оптимісти кажуть, що непроголошена Москвою Заходом третя світова війна дуже небезпечна для неї. Вона зменшує воєнну могутність СССР і доценту зруйнує економіку, що в свою чергу приведе до залямання режиму.

Другий погляд песимістичний — поширення советського впливу на Африку та Південну Америку — це повторення грандіозного спектаклу — комуністичної революції на сцені світу. Чим керується советський уряд, якими імпульсами, що дають підставу до експансії у передбачений будучини? Росія з давніх часів стреміла поширити свої кордони. Царі мали менші амбіції, большевики хочуть світову державу.

Далі треба згадати ідеологічний імпульс. Большевики успішно експлуатують марксистську теорію світової соціалістичної револю-

ції. Останнім імпульсом можна вважати соціальний. Він найважливіший. Воєнна советська перевага стримує до політичної мети, вона також має закріпити режим у СССР і державах-сателітах.

ЦК КПСС переконаний, що рівновага у зброєнні із Заходом — це загроза для режиму. Політику західних країн Советський Союз оцінює за своїм зразком. Коли б західні країни не були досить озброєні, щоб зустріти советську небезпеку, вони давно були б зсоветизовані. ЦК КПСС розуміє свою експансію як запобіжний засіб. Без нього західні країни небезпечно впливали б на „соціалістичні країни“. Афганістан і фізичним винищенням місцевого населення советською зброєю силою Захід постарався забути, але проникання Советського Союзу в Сирію загрожувало викликати збройну конфронтацію із Заходом.

Політбюро не хоче конфронтації з НАТО, за яким стоїть ЗСА, але армія йде далі і стає на порозі збройної конфронтації з Заходом.

Політбюро не хоче конфронтації з НАТО, за яким стоїть ЗСА, але армія йде далі і стає на порозі збройної конфронтації з Заходом. Москва втратила свободу маневрування на підставі засади „комуністичної солідарності“. СССР уже вступав у конфлікт без виходу. Прикладом того є Афганістан. Там Москва не має можливості політичного маневрування, бо країна ніби комуністична. Тому компроміс там може стати прецедентом для деконструкції країн Східної Європи. Москва спробувала опанувати Близький Схід без війни, або використати війну без своєї участі в ній.

країнах.

З другого боку в самому Советському Союзі можуть поглибитися соціальні конфлікти, що поставити під загрозу стабільність тоталітарного режиму в СССР. Тоді залишиться тільки один вихід — війна. Тоді Москва може рішиться на нову агресію, навіть коли воєнна перевага не буде на її боці.

При оцінці Советського Союзу треба згадати його лідерів, їх біологічний вік та боротьбу між собою за владу і як це впливає на Захід. Москва використала дестант як мирний наступ на капіталізм. Ця політика зобов'язувала на початку 70-х років і при кінці 60-х. Це дало тактику „ковтання малими кавалочками“, яка не перечить советській глобальній концепції. Можливо Москва напередбачує будучині обмеження Близьким і Середнім Сходом, а перелікана Західна Європа буде впливати на ЗСА в напрямі нових концепцій для Москви.

ЦК КПСС не задоволений становищем в країнах „соціалістичного табору“, Москва втратила свободу маневрування на підставі засади „комуністичної солідарності“. СССР уже вступав у конфлікт без виходу. Прикладом того є Афганістан. Там Москва не має можливості політичного маневрування, бо країна ніби комуністична. Тому компроміс там може стати прецедентом для деконструкції країн Східної Європи. Москва спробувала опанувати Близький Схід без війни, або використати війну без своєї участі в ній.

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагус Лев Яцкевич

Вплив атомової радіації на здоров'я людини

Швейцарський тижневик „Die Woche“ опублікував приголомшуву статтю про вплив атомних радіаційних променів на рівень інтелектуальної людини. Йдеться про зріст атомної радіації в Новому Мехіко та Неваді у висліді 38-річних випробувань атомних бомб. На думку американських вчених, цей постійний зріст атомної радіації має негативний вплив на духовний розвиток цілої американської генерації.

Ціла справа стала головною, коли американські педагоги почали аналізувати причину обнищення середнього висліді перевірки спосібності до академічних студій, які рутинно переводяться з усіма 18-літніми американцями. Спочатку були спроби вивести цей тривожний об'єкт духовного депресивного впливу, викликану в'єтнамською війною, впливом телевізійних програм, які займають уми дітей, розбиття родини, частими розводами, врешті пониженням рівня навчання тощо.

Але ті всі причини остаточно відкинули Е. Штерн Глясс, професор ядрової фізики з Пітсбурзького університету та шкільний психолог з Джорджії С. Белл. Обидва вчені опублікували статтю на сторінках педагогічного журналу „Пі Дельта Каппа“, в якій з'ясували приголомшливі зв'язки між обнищенням вислідів перевірки інтелекту та кількістю атомних випробувань (тестів), відбух в часі дитинства перебування рідних середніх шкіл.

Теоретично найвищою оцінкою в перевірці інтелекту становить цифра 1,000. Для прикладу слід подати, що в п'ятдесят роках загальноамериканської середньої інтелектуальної перевірки, атомні випробування наукам дорівнювали цифрі 480, а в математиці 500. В роках 1964 до 1967, ті висліді обнищення до 429 та 470. Те обниження тривало також у випробуванні 18 років, від перших експлозій атомної бомби „А“, та осягнуло свій перелік в 1975 році по цілій низці інтензивних експлозій в Неваді. В 1977 році крива оцінок інтелекту почала нежданно пиятися в гору, 18 років, по впровадженні заборони атомних експериментів у земній атмосфері.

Учені підозрівають, що ланкою пов'язання обнищення інтелекту з атомними опадами могло бути молоко. Як відомо, кожна атомна експлозія спричиняє розпоршення радіоактивного елемента, а головню йоду 131, який в легкій спосіб нахдиється шлях до молока не тільки корови, але й матері. Він громадиться в їхніх молочних залозах та переходить до крові новонароджених дітей.

тій, не без впливу на розвиток їх інтелекту.

Для перевірки своєї теорії, згадані на початку обидва науковці перевірили висліді 15 мільйонів шкільних тестів з точки зору регіональних їх відхилень. Виявилось, що найменше відхилень нашіли вони на територіях, далеко віддалених від смуг опадів атомних мряковин. Звичайно, ця теорія вимагає ще дальших підтверджень, але навіть її тимчасові висліді — роблять апокаліптичне враження.

Але крім небезпеки радіації, пов'язаної з експлозією атомної бомби, загрожують людині ще друга небезпека промислової радіації, при експлуатації атомної енергії для погону електричних генераторів. В основному маємо дві методи вирощування атомної енергії шляхом розщеплення атома (fission) та шляхом сполучення атомів (fusion). Першу методу використовують в конвенційній атомній бомбі, а другу в водородній бомбі. Для атомних електростанцій вживаємо метод розщеплення ізотопу плутонію в атомному реакторі. Теплову енергію, одержану при розщепленні атомів використовують для перетвору води в пару, яку направляємо на лопатки парової турбіни, надаючи їй енергію, якою вона обертає електричний генератор та вирощує електричний струм.

Під час розщеплення атомів плутонію, творяться багато нестійких пернів, які випромінюють радіоактивні промені, шкідливі для людського та звірного організму через пошкодження їхніх генів та тканин. Та не вважаючи на небезпеку витіку радіоактивних променів, ці радіоактивні води з реактора, науковці та інженери, використовують метод розщеплення атомів для вирощування електричного струму, з уваги на його велику економію. Бо наприклад, через розщеплення однієї унії уранію одержуємо ту саму теплову енергію, яку одержуємо шляхом спалення 100 тонн вугілля. Але у багатьох випадках практика виявила можливість витіку радіоактивних речовин в наближенні до навіл реактора.

Найбільш серйозна проблема з атомними електростанціями ґрунтується на тому, що кожна з них продукує таку саму кількість довготривалої радіоактивності, що, наприклад, експлозія 1,000 атомних бомб, скинутих на Гірошіму. А кожний зник людині з радіоактивними променями, збільшає небезпеку пістряку його заховання, пошкодження генів, пошкодження дії серця, а в новонароджених дітей небезпеку фізичних недоліків та умового недорозвинення.

Іван Боднарчук

ФЕДІР ДУДКО

(До сторіччя народження письменника)

високими дерев'яними церквами з баями барококозського стилю, критими бляхою партерними домами, а головню величезним білим триповерховим будинком тюрми. В тому місті прожив Дудко до дев'ятого року життя, і воно не залишило по собі в нього якихсь помітних спогадів.

Тут склав іспит до гімназії і зараз після того його приміщено у гімназійному інтернаті, де дістав вакантне нещасливе число 13. „Казонним духом“, проти якого хлопець енергійно протестував, була насичена наука в гімназії. Все провадилося тоді в школах за попереднім виробленим планом виховувати учня в послушенстві кому дусі й прищепити йому правило „що він є членом російської нації і вірним сином „російського государства“. Школа перед початком лекцій у класах усі гімназисти, не виключаючи католиків і протестантів (за винятком жидів), збиралася в гімназійній залі на спільну молитву, де, по вголосі промовляючи коротких молитов, уся зала

співала хором московський гімн „Боже, царя храни!“ Жадних натяків на існування якоїсь України в географічній російській імперії не було та й не могло бути.

Але в Дудка сиділа з ранніх літ зроджена українська стихійність, підтримувана, можливо, любов'ю його бабуні до старих наших традицій і нашого побуту, маминими співами українських пісень та оповіданнями про українське зацтво. Бабуня любила співати і свою вроджену музичність вона передала дітям. Мама настроєно співала, знаючи сотні українських пісень. Згодом створився в хаті родинний хор, а пізніше й манделіновий оркестр. Федір надусе любив свою маму. Коли вертався по вакаціях до школи й мама благословила його, він з гірким плачем упав на коліна перед нею, прощаючи, що вже її не побачить. Вона поцілувала його своїми вже холодними устами, перехрестила й прощепила: „Будь щасливий, сину, в житті! Хай тобі Бог

допомагає!“

Федір Дудко виступив із кількома оповіданнями і статтями в українській пресі вже в 1907 році. Писав під псевдонімами Олуд, Ф. Карпенко, Ф. Дудко-Карпенко. Був автором численних белетристичних творів, здебільшого тематично зв'язаних із добою Визвольних Змагань українського народу. Написав декілька романів і оповідань.

Видатні збірки оповідань: „Дівчата одчайдушних днів“ (1937), „Отаман Крук“ (1924, друге видання 1941 року), „Глум“, „Написав шкільні повісті: „В заграві“, „Чортурій“, „Квіти і кров“, „На згадку“, „Пірава“ (1928-1931), „Заметіль“ (1948), історичний роман „Великий Гетьман“ (1936), історичне оповідання „Стрибожа внука“ (1937). Писав теж оповідання для дітей.

Твори Ф. Дудка характеризують добре знання побуту, вміння будувати цікаво сюжет, романтична піднесеність, не зважаючи на рясні натуралістичні деталі. Був він письменник краси, серця, правди й любови до України, до свого народу; був він письменник високих поривів і неспокою, і цей неспокій уже від дитинства не дав йому заостенити, заков'язнути в мертвечині й російській казенщині.

що й до Івана Франка, бо писані вони не скоріше чим 1884 року.

Справи знайомства Ульяні Кравченко з Іваном Франком багато уваги відвела Ірена Книш у своїй праці „Три ровесниці“, що появилася за нагоди 100-их роковин народження (1860-1960) трьох ровесниць: Ульяні Кравченко, Марії Башкірцевої і Марії Заньковецької. Місце видання — Вінніпег.

Не вгліблюючись в причини, скажемо, що стежки Ульяні Кравченко і Івана Франка розійшлися, але — хоч до подружжя не прийшло, то знайомства вони не зривали і далі залишалися приятелями, бож у них була спільна „дошка“ — поезія. Дальша творчість Ульяні Кравченко проходила під дбайливим і розумним доглядом Франка.

Але вернімося до села Стоки, до якого перенесено Ульяну Кравченко. (Стоки находяться у Бібреччині). Виявилось, однак, що школу в Стоках треба було шойно організувати. Відповідного приміщення не було, мешканці умовили — препогати. Спочатку Ульяна Кравченко мешкала ще в Бібрічці кожного дня доходила до Стік пішки (вісім кілометрів). Потім зладжено для неї саже-такі мешкання. У Стоках померла її мати. В цьому селі Ульяна Кравченко не вчителювала довго, всього півроку. Прикро читалося сторінки „Із записок учительки“, в яких Ульяна Кравченко змержала свою долю, розказала про свої сірі будні. Вистачить кусочок того мережива, щоб повноту зрозуміти трагедію молодого учителя, ідеалістки, ентузіястки:

„Кінчилися осінь (осінь 1884 року — прим. М.Л.). В хаті темно, темно, воно й зимно. Коли розпало в печі, вітер завертає дим до хати. Глина зі стелі паде кусками... Полеві миші перед стужою зими — хороняться громадою до одинокої хижі посеред ній. Гризуть та нищать мої колишні записки-діярі... Та все те здається мені марне... Кажані — сотні їх — загорнулися в свої власні крила і причеплені до почорнілих балків западають у тяжкий зимовий сон... Але я не хочу спати. Гамлетівське питання: „Бути, чи не бути?“ — це не для мене! Темні хвилини квіткою-срихонською перетривають... Чей же і вони минуться...“

Діти з полудня сходяться на науку, а я про обід не думала. Нікому варити — ні що варити. До міста в тій порі ходити за купном трудно. А в селі люди не звикли продавати. І молока не хочуть продати; якось їм це дивно.

Михайло Лоза

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

VII.

Правда, Франко свого часу писав до А. Кримського, що Юлія Шнайдер не мала на нього (Франка) тривкого впливу („Записки“ НТШ, том 166, стор. 22), але не так про що справу висловлюється Ульяна Кравченко. У спогадах про Франка „Ширий друг і вчитель“, вона пише:

„Тоді, коли не склалися наше спільне життя так, як ми бажали, не було між нами розриву. Наша дружба зміцнювалася через тугу за спільною нам працею, і в ділах нашої спільної діяльності, української поезії, звертався все Іван Якович до мене“ (Твори, Київ, 1958, стор. 433).

Багато дечого про відношення Ульяні Кравченко до Івана Франка можна виволити з її дрібних писань „Розгублені листочки“. Читаючи „Розгублені листочки“, знаходимо досить багато поглядів на любов. Їх можна було вестися до одного, — як то кажуть, — знаменника. Осб один такий погляд про любов:

„Любов? Чи тільки єдність ідеалів, спільнота душі? Не знаю, як чуття те звати, але воно глибоке: — отже існує людина, з якою життя несло б мені заспокоєння туги, корм для душі без бурі змислів...“

Любов змислова, та, що її звать щасливою, здається мені жалюва, і нестривка: смерть робить її кінець...“

За те любов, яку ми відчувасмо, трива і смерть її не кінчить...“

Одне про те не говорю з ним — і він мовчавий: зайвих слів не кидає, не прагне слів... Розуміти себе можна без слів...“

Належати до себе можна через час туземного життя і через цілу вічність, не скажеш слова присяги прилюдно... (Твори, Торонто, 1975, стор. 742).

До кого відносяться ці слова, тяжко сказати. Можливо,

я без заплати не хочу приймати... (Уляна Кравченко. Твори, Торонто, 1975, стор. 674-675).

У таких обставинах та ще й після смерті матері Ульяна Кравченко не могла довго перебувати. Не диво, що з початком другого півріччя, в лютому 1885 року вона покинула Стоки і переїхала до Львова, де за стараннями Івана Франка дістала працю в школі СС Василіянок. З цієї праці її однак скоро звільнено за поступові погляди. З кінцем шкільного року в липні 1885 р. Ульяна Кравченко опинилася без праці і тим самим без засобів до життя. З konieczности прийняла вона працю приватної учительки в домі польського діда в селі Руденка, біля Лопатина, на Львівщині. Вчила вона дочок згаданого діда. Праця тривала від листопада 1885 року до липня 1886 року. Після цього Ульяна Кравченко поробила заходи про одержання державної учительської праці. Бажаної праці в Тернополі їй не дали, за те призначено її учителькою в селі Лужок Долішній на Дрогобищині. В тому селі, в листопаді 1886 року, Ульяна Кравченко вийшла заміж за вчителя поляка Яна Неметовського. Її вибір не був вдалий, шастя їй не приніс. Нелегке життя Ульяні Кравченко стало тоді ще важчим. Можна сподіватися, що до цього нещасливого кроку відносяться кімсьмі рядки одного прозового твору Ульяні Кравченко, що має назву „Спогад“. Згадавши про сон, який приснився їй ще в 1884 році, Ульяна Кравченко записала:

„Сон справдився, я лишилася сама... І друга частина сну справдилася, коли ворог мого народу — силімошій умов життя — накинув на мене чорну намітку — і вложив кайдани на те тільки, щоб я не трудилася у користь і на славу України...“

Демон — та сила, що цілу Україну в кайданах держить, що її найкращі діти вбиває...“

Моя неволя тяжча й довшя, ніж неволя Шевченка... Доля моя — як доля цілої України... Та не друга частина тихої драми-казки могого життя...“ (Твори, Торонто, стор. 777).

Цей „Спогад“ написаний в 1910 році в селі Солець, теж на Дрогобищині, куди Ульяна Кравченко і її чоловік були перенесені в 1888 році. В тому селі Ульяна Кравченко пропрацювала аж до 1919 року, до своєї пенсії. Перейшов-

(Закінчення на стор. 4)

Український Музичний Інститут Америки, Інк.
Відділ Нью-Йорк, Н. Дж.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1985/86

Предмети навчання і учителі:

Фортепіано: Дарія Каранович	375-5689
Таїса Богданська	372-4410
Марія Мацькевич	245-6836
Скрипка: Рафал Венке	762-0756
Учителі-асистенти:	
Оксана Борбич-Кордуба	933-5614
Зірка Гнатик-Боднар	763-3105
Доза Сігд	761-8807

Початок навчання в четвер, 5-го вересня 1985 року

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА

Осередку СУМ в Нью-Йорку

повідомляє Вельмишановних Батьків, що

НАВЧАННЯ

розпочинається

СПЛУЖБОЮ БОЖОЮ в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА, в суботу, 14-го вересня ц. р. в год. 9-й ранку.

- Збірка всіх учнів в українських народних строях в год. 8:30 ранку в приміщенні школи.
- Після Служби Божої НАВЧАННЯ ТРИВАТИМЕ ДО 12:45.

ВПИСИ від садочка, дошкільця, англійської класи, 1-ої до 12-ої класи відбуватимуться кожної суботи в приміщенні школи від год. 6-ої до 12:00-ої ранку, в будинку Визволення при 136, 2-га Авеню, Нью-Йорк, Н. Й. (3-й поверх)

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

Американці в Обороні Людських Прав в Україні

43 Midland Place, Newark, N.J. 07106, (201) 373-9729 запрошують Вас на

ГРОМАДСЬКІ ВІЧА

на тему

„ПОБОРЮВАННЯ ЗНЕСЛАВЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ” І СПРАВА ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА

які відбудуться

в суботу, 14-го вересня, ц. р. в 8-й год. веч. в залі Української Православної Церкви св. Покрови, Рочестер, Н. Й. 3176 Сейнт Пол Булевард

в неділю, 29-го вересня, ц. р., в 2-й год. по пол. в залі Українського Культурного Центру 700 Сідар Роуд, Філадельфія, Па.

ДОПОВІДАЧІ:

ЛІДІЯ ДЕМ'ЯНЮК, дочка Івана Дем'янюка

Д-р МАРК ОКАННОР, адвокат Івана Дем'янюка

Д-р МИРОН КУРОПАСЬ, заступник Предсідника Українського Народного Союзу і краєвий зв'язковий АОЛПУ між етнічними групами

Д-р ЗЕНОН ФОРОВИЧ, референт зовнішніх зв'язків відділу АОЛПУ, Чикаго, Ілл.

Під час віч буде грошова збірка на покриття коштів правної оборони Івана Дем'янюка.

ВСІХ ЗАПРОШУЄМО!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в ДІТРОЙТІ

запрошує все Українське Громадянство Метрополії на

ГОСТИННИЙ КОНЦЕРТ ХОРУ „ЧАЙКА”

з Мельбурну, Австралія

ТАНЦЮВАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ „ВЕСЕЛКА”

із Сіднею, Австралія

що відбудеться в суботу, 28-го вересня 1985 року, о год. 6-й веч. в залі Фіцджеральд Гай Скул при вул. Раєн і 9-й Міл, Воррен, Миш. Fitzgerald High School Auditorium, 23200 Ryan Rd., Warren, Mich.

Квитки вступу в ціні 6, 8 і 10 дол. у передпродажі в: Галерії ЕКО, бюрах кредитівки „Самопоміч” і членів Окружного Комітету УНСОЮЗУ.

По докладній інформації звертатися телефоном: Роман Татарський — 756-8229. Ярослав Базюк — 584-0176 (від 6 до 10 год. веч.)

Щоб зменшити кошти побуту ансамблів в Дітройті, потребуємо нічлігів. Усіх, хто міг би дати нічліг, просимо зголосувати до наступних: Галерія ЕКО — 755-3535 або 755-1575. Роман Татарський — 756-8229. Ольга Марушак — 274-3807. Олена Паніж — 271-0563.

Смерть „Шашкевичівського” о. митрата Й. Пуляка

Кожна смерть українського священика в Канаді пригадує трагічний і загрозливий стан у тій ділянці нашого життя. І пригадала його знову неділя, 18-го серпня 1985 року, адже в той день втратили ми у Вінніпегу о. митрата Йосифа Пуляка.

Вже одне те, що о. Й. Пуляк був 40 літ парохом тієї самої Церкви св. Андрія в Шашкевичівській ділянці Вінніпегу, прийшовши сюди 1944 року, та де він збудував 1958 року новий репрезентативний храм цього ж святого і згодом коло нього Свято — Андрійський Центр Молоді, заслужив Покійний, щоб почесно згадати його. Але о. Пуляк був, крім душпастиря, ще й видатним та великим державним патріотом (він — один з небагатьох добродіїв Фундації Т. Шевченка), творчим ініціатором і учасником праці своєї української громади, — його шляхетний настирливості, наприклад, маємо поруч церкви св. Андрія парк ім. М. Шашкевича, що є на всіх мапах Вінніпегу, та поруч нього сквер Маркіана докола першого, мабуть, у світі, а у всякому разі першого у Вінніпегу пам'ятника М. Шашкевича, який стоїть тут від 1943 року сироту серед занедбаного, першого для багатьох емігрантів до Канади кварталу з назвою Поінт Даглес — тепер гарної і відомої Шашкевичівської ділянки.

Для доповнення, тут же, недалеко від церкви св. Андрія, є ще й будинок „Рідної Школи” ім. М. Шашкевича, коліс активної й тепер відсталі установи, бо українське життя перенеслося в інші ближчі до центру частини Вінніпегу.

Чи ж дивно, що українці Вінніпегу любили й високо шанували о. митрата Й. Пуляка, справжнього

джентльмена з вигляду, що мав усміх, ввічливе слово, щирі руки для кожного? Всі ті прикмети були в нього ще з рідної України, бо о. Пуляк народився в селі Германівка, пов. Борщів в 1896 році і 17-літнім юнаком з батьками-підприємцями та братами прибув 1913 року до Канади. Тут закінчив середню освіту та теологію в українських колегіях у Йорктоні та Едмонтоні і 1934 року Єпископ Ладика висвятив його, 48-літнього вже, у священники. З того часу о. Й. Пуляк душпастирив увесь час у Манітобі (Елма, Гадашвил, Кенора, Ніпава, Мавнтен Роуд, Мінедоза, Риверс, Ст. Клод), будучи коротко парохом у м. Брендоні. У цьому ж Брендоні, в Ст. Клоді і в Мінедозі заходив о. Йосиф Пуляк були збудовані церкви, що теж будуть довговічними пам'ятниками його душпастирської ревності.

У 1982 році о. Й. Пуляк, — уже до того часу іменований вінніпегським деканом і митратом, перенісся 86-літнім до Дому Пресвятої Родини, де останні два роки, майже до самої смерті, був капеляном та приятелем усіх літніх мешканців у ньому.

Похований після вчорашньої срейської Панахиди в середу, 21-го серпня в церкві св. Андрія з участю Митрополита Максима та священників та похоронних відправ в четвер, 22-го серпня з участю мас вінніпегських українців о. митрат Йосиф Пуляк спочив на цвинтарі Всіх Святих, але він залишиться на довгі-довгі літа у вдячній пам'яті української громади Вінніпегу. Втрата о. Й. Пуляка — це справді велика наша втрата і вирізняє її буде вельми важко.

Анатоль Курдик

БІЛЯ БУДИНКУ совєтської амбасаді у Вашингтоні прибраний син академіка Андрія Сахарова (син Єлени Боннер) Алексій Семіонов почав у п'ятницю, 30-го серпня голодовний страйк на знак протесту проти бездіяльності адміністрації президента Регена, яка не може добитися від совєтського уряду звільнення лауреата нагороди Нобеля академіка Андрія Сахарова. На його думку, адміністрація Президента, осуджуючи порушення прав людини в ССРСР, „недостатньо наполеглива в своїх зусиллях, спрямованих на звільнення академіка Сахарова”. 27-го серпня А. Семіонов вислав листа амбасадарові ССРСР Анастолієві Добринінові, в якому вимагає побачення зі своїми родичами. Він написав, що якщо до 30-го серпня не отримає ніякої відповіді, то почне голодовку протесту біля совєтської амбасаді у Вашингтоні і буде продовжувати її доти, поки не дістане дозволу побачитися зі своїми батьками.

Відлітають сірим шнуром...

Сл. п. Михайло Головей відійшов у вічність 13-го лютого 1985 року в Нью-Йорку. Народився він 14-го грудня 1901 року в селі Сілець, повіт Самбір. Початкову освіту закінчив в Самборі, а гімназію в Перемишлі.

Сл. п. Михайло Головей належав до національно-свідомої молоді Західної України, яка під час австрійської окупації провадила боротьбу з небажаним польським елементом на західно-українських землях проти польської нахабності й зверхності, яку поляки здобували в австрійському уряді через своїх впливових людей в парламенті Австрії, що вони використовували для боротьби проти української свідомої інтелігенції у Західній Україні.

Коли 1-го листопада 1918 року Українські Січові Стрільці (УСС) силою перекрили владу від австрійців у Західній Україні та була проголошена Українська Західна Республіка, сл. п. Михайло Головей, маючи тоді 17-ть років життя, вступив у ряди Української Галицької Армії, щоб зі зброєю в руках обороняти волю українського народу проти польських загарбників, які почали наступати зі своєю силою проти новоствореної української республіки й за допомогою 6-ох дивізій ген. Галера, які були зформовані у Франції, почали війну проти Української Західної Республіки та проти новоствореної Галицької Армії.

Михайло Головей був призначений телефоністом 3-ої Бригади, а відтак був роєвим 5-ої сотні, 2-го станіславського куреня. 12-го листопада 1919 року він попав у польський полон під Язлівцем і як полонений перебував у Брест-Литовськ-Бугшані, а пізніше в Стрілкові. З полону був звільнений в квітні 1920 року. Повернувшись до Самбора, де почав працювати в українській кооперації. Із-за поганої здоров'я нові кооперативи, а згодом став одним з директорів Союзу Кооператив в Самборі й на тому пості перебував до 1944 року.

Сл. п. Михайло Головей був одружений з Марією Коберською, також жє покійною, яка походила з відомої української патріотичної родини в Самборі. Брати Марії, Коберські, відзначилися великою національною свідомістю.



Сл. п. Михайло Головей

В такому глибоко-релігійному й патрістичному дусі сл. п. Марія і Михайло Головей виховували своїх дітей Орися і Лялю, а відтак старалися зашестити глибоку християнську любов і національну українську свідомість своїм вчукам.

Перед другим приходом большевиків, разом з евакуацією самбірського Союзу Кооператив, з дружиною Марією і дітьми Орисєю і Лялею опинилися в західній частині українських земель у Криничі, а коли большевицькі війська почали наблизитися до Криничі, директор Михайло Головей з родиною виїхав до Чехо-Словаччини, а відтак до Німеччини, де перебували до 1949 року, коли виїхали до Америки й поселилися в Нью-Йорку.

На терені нового поселення М. Головей так, як і всі інші визначні українці, працював для утримання родини та влучився в громадську працю. Вступив до українських ветеранів, а саме: до Об'єднання Б. Вояків України в Америці, відділу в Нью-Йорку, де цілий час був членом Управи, а згодом увійшов до Головної Управи ОБВУА та був головним скарбником до кінця свого трудовитого життя.

Сл. п. М. Головей належав до Товариства „Бойківщини”. На протязі майже 10-ох років він був членом Управи відділу „Маківка” в Нью-Йорку, був секретарем відділу. Довгі роки працював в українській федеральній Кредитовій Кооперативі „Самопоміч” в Нью-Йорку, та в інших українських установах і своєю працею допомагав їм успішно розвивати свою працю для добра української громади в діаспорі й загальноукраїнської справі.

З відходом сл. п. Михайла Головей у вічність українські організації, головню ОБВУА й Т-во „Бойківщина” понесли велику втрату, бо втратили активного члена Управи та доброго радника, який своїми порадами допомагав вести успішну працю у вищезгаданих організаціях. Таких людей як сл. п. Михайло Головей є серед нашої еміграції дуже мало. Це була надзвичайно шляхетна людина, глибоко-релігійна. Він посідав найкращі риси характеру людини й був великим українським патріотом. Я мав нагоду з ним зустрічатися ще в Самборі, коли він був директором „Союзу”. Дуже часто я заходив до його союзового бюро, головню за німецької окупації, і якщо мені було щось потрібно він ніколи не відмовив.

Сл. п. Михайло Головей переживав і болів нашими невдачами й роздорами, а головню з глибини душі уболів долею українського народу, який переходить подібну Голготу, яку перейшов наш Господь Ісус Христос на хресті.

З відходом до вічності

цієї прикладної родини сл. п. Марії і Михайла Головей ми, самбірняни, та вся українська громада в Америці понесли велику втрату

Не судилося сл. п. Марії і Михайлові Головеям ще раз побачити ту чарівну красу наших високих гір, рідних Карпат. Спочили вони на чужій гостинній землі Вашингтона, в українському пантеоні на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., що сьогодні, мабуть,

є єдиним українським пантеоном, бо на рідних землях ворог знищив могили наших героїв, які пригадували історичну славу нашої минушини.

Шановній родині сл. п. Марії і Михайла Головей, Головна Управа ОБВУА та Головна Управа Т-ва „Бойківщина” й Управа відділу „Маківка” в Нью-Йорку складають щире й глибоке співчуття.

Микола Турецький

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

В десятку бопочу річницю відходу у Вічність Дорогої і Незабутньої МАМИ

бл. п. СОФІЇ ПАСІЧИНСЬКОЇ

в її пам'яті на Т-во СВ. СОФІЯ зложили 50.00 дол.

донька — ІРЕНА ЛЕВИЦЬКА з родиною сини — ТЕОДОР з родиною в Австралії



Ділимося сумною вісткою, що по короткій недужі упокоїлася в Бозі в Букарешті, Румунія, 19-го липня цього року

бл. п. інж.

Стефан Левинський

проживши 83 роки.

Дружина — ІРЕНА

й Родина в Америці й Канаді

Братство Охорони Воєнних Моги

„Броди-Лев” ділиться сумною вісткою, що 1-го вересня 1985 року відійшов у Вічність



сл. п. мгр права

ОСИП СТЕТКЕВИЧ

копійний старшина УСС та 1-ої УД-УНА, член-основник Б-ва „Броди-Лев”, член комбатантських організацій та заслужений громадський діяч.

ПАНАХИДА — в середу, 4-го вересня 1985 р., о год. 7 30 веч. у похоронному заведенні П. Яреми в Нью-Йорку.

ПОХОРОН — в четвер, 5-го вересня 1985 р. з цього ж заведення до церкви св. Юра о год. 9 30 ранку, а після на цвинтар Gate of Heaven.

Опечаленим Дочці, Братові та Родині Покійного складаємо щирі співчуття.

УПРАВА БРАТСТВА „БРОДИ-ЛЕВ”



Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в неділю, 1-го вересня 1985 р. відійшов у Вічність, проживши 90 років, наш Найдорожчий

БАТЬКО, ДІДО, ПРАДІД, БРАТ І ДІАДЬКО

бл. п. мгр права

ОСИП СТЕТКЕВИЧ

б. старшина Українських Січових Стрільців

ПАНАХИДА в середу, 4-го вересня 1985 р., о год. 7 30 веч. у похоронному заведенні П. Яреми в Нью-Йорку.

ПОХОРОН — в четвер, 5-го вересня 1985 р., о год. 9 30 р. з церкви св. Юра в Нью-Йорку на цвинтар Gate of Heaven.

У глибокому смутку:

донька — ЛІДІЯ АНДРУСИШИН

внуки:

ЛІДІЯ КОСТИРКА з мужем МАРКОМ

і сном ВІКТОРОМ

ЛЮБА САН ПІЕТРО з мужем ФРАНКОМ

і дочкою ІРЕНОЮ

брат — ЛЕВ з дружиною ОЛЬГОЮ

братанки — д-р АЛЕКСАНДЕР

і проф. ЯРОСЛАВ з дружинами

і синами

братанка — БОГДАНА МЕПНИЧУК з мужем

ЯРОСЛАВОМ з дітьми ЛЕСЕЮ і

СТЕФАНОМ і внуками

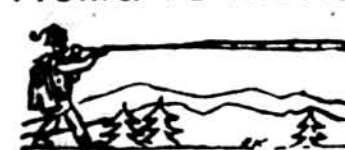
сестринок — ВАСИЛЬ СТЕЦКО з дружиною

ЕВГЕНІЄЮ і синами ЮРКОМ і ІГОРЕМ

сестринка — РОМА з мужем, дітьми і внуками

в Україні

Нема то як на Союзівці!



Освіти
Українського
Народного
Союзу
в Кетскильських горах
біля м. Кергонксон, Н. Й.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Вибір Міс Союзівки 1986 р.

Субота, 14-го вересня 1985 року

8:30 веч.

КОНЦЕРТ. Гуцульський Ансамбль ЧЕРЕМОШ, Філадельфія, Па.

10:00 год. веч.

ЗАБАВА. Оркестра

„ТЕМПО”

Конферансьє: РОМАН ЛУПАНЬ

SOYUZIVKA, UNA ESTATE, Foordemore Road, KERHONKSON, N. Y. 12446 (914) 626-5641

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО Ройтерса повідомило, що іракське летунство знову збомбило нафтові інсталяції Ірану на острові Карг. Це вже четвертий налет Іраку на ці інсталяції на протязі 18-ох днів. Іранські чинники заявили, що Іракові прийде дорого заплатити за збомблення іранської території в останньому часі.

У видавниці
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ
„СЛОВО“
вийшла друком чепурно видана книга відомого театрознавця
ВАЛЕРІЯНА РЕВУЦЬКОГО
під назвою
„НЕСКОРЕНІ БЕРЕЗІЛЬЦІ — ЙОСИП ГІРНЯК І ОЛІМПІЯ ДОБРОВОЛЬСЬКА“
Це розповідь про мистецький життєвий шлях двох перших майстрів української сцени Йосипа Гірянки й Олімпії Добровольської, що при їхній співдільності зростає найкращий український модерний театр „Березіль“ під керівництвом геніального Леся Курбаса.
Книга видана на доброму папері, в ній кількадесят рідкісних фотографій і репродукцій, багато документів, з відповідними індексами.
Книгу можна замовити у „Свободі“ Ціна: 20.00 дол.
Мешканців стеату Нью Джерзі зобов'язує 6% ставкового податку.
ЗАМОВЛЯТИ:
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО НАШЕ СЛАВНЕ МИНУЛЕ!
Нарід, що не знає і не пам'ятає про своє минуле, не заслуговує на майбутнє!
Здвиження пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні 20 років тому належить до найславніших діл і досягнень Української Америки за 100 років її історії!
Ця слава історія документально описана в 138-сторінковій книжці
А. Драгана: „ШЕВЧЕНКО У ВАШІНГТОНІ“
Книжка надрукована у Видавництві Українського Народного Союзу „Свобода“ і має вісім розділів:
1) Відкриття пам'ятника,
2) Український День у столиці Америки,
3) Великі події слави завершення,
4) Шлях Шевченка до Вашингтону,
5) Битва за Шевченка (з комуністсько-московською імперією),
6) Мова цифер (Звіт Контрольної Комісії із зібраних фондів на пам'ятник),
7) Шевченко й Американські Українці та
8) Будеш, Батьку, панувати!
Передмову до книжки про „Другу Статую Свободи“ написав проф. д-р Ярослав Падок. Мистецьку обкладинку і заголовну сторінку оформив Богдан Титла.
Керуючись бажанням масового поширення цієї необхідної для кожного книжки, встановлено мінімальну ціну за неї в сумі тільки 6.00 доларів. Книжку можна замовити, виповнюючи додання до цього формуляр та виславляючи його, разом із належністю, на подану на формуляр адресу.
Мешканців стеату Нью Джерзі зобов'язує 6% ставкового податку.
До Видавництва „Свобода“
„СВОБОДА“
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Прохаю переслати мені примірник книжки
А. Драгана: „ШЕВЧЕНКО У ВАШІНГТОНІ“
Належність у сумі дол. залучую чеком (поштовим Належність платити лише в амер. доларах переказом).
Ім'я і прізвище
Вулиця місто
стейт зіп код

ЄГИПЕТ і проща до СЯТОЇ ЗЕМЛІ

КАІРО — АБУ СІМБЕЛ — ЛЮКСОР
ЕРУСАЛИМ — ВИФЛЕЕМ — НАЗАРЕТ
ТИВЕРІЯ — КАПЕРНАУМ — АКРА
КЕСАРІЯ — ТЕЛЬ АВІВ

ВПР.О. ПАТРИКІЙ ПАЩАК, ЧСВВ,
духовний провідник
ВАРКА БАЧИНСЬКА — ескорт

31-го березня до 12-го квітня 1986 р.

Виїзд з Нью Йорку SWISSAIR \$1,763

KOBASNIUK TRAVEL INC. IKT
157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003 (212) 254-8779

3 книжкових видань НТШ

„Київ Шевченкових днів“

Автор - упорядник Сергій Крашенніков. Нью Йорк, 1984

Це одна із найкращих за своїм змістом, історико-науковою цінністю ілюстраційною мистецькою формою книжок, які появилися в останніх роках.

Твір великого альбомного формату на крейдовому папері подає світліни київських архітектурних пам'яток, існуючих у тому часі, коли Тарас Шевченко відвідував Київ. У прегарних двох вступних - англійських передмові наукового секретаря НТШ в Америці проф. Леоніда Рудницького і обширному українському тексті Сергія Крашеннікова подається докладно історію відвідин Шевченка у Київ - разом його кількохкратні відвідини тривали несповна два роки - та прозоре й фактове з'ясування 31-ої світліни. Повна бібліографія, „Літопис подій і фактів, що стосуються теми Київ Шевченкових днів“, з'ясується генезу твору, словом, застосовано у творі докладно науково-редакційну мету.

Найбільша історична ва-

І. Кедрич

ПОЛЬ ПОТ ЗАЯВИВ, що він більше не є головним командиром руху спротиву в Камбоджі Хмер Руж, заявивши речники цієї організації, яка веде відкриті боротьбу проти окупаційних в'єтнамських військ і насадженого силою багнетів окупаційної армії уряду. Контрольоване Хмер Ружем радіо заявило, що Поль Пот, який рідив Камбоджею чотири роки і вважався нечуванним терором проти своїх політичних противників і камбоджського народу, залишився військовим дорадником Хмер Ружу. Поінформовані особи кажуть, що він і його прихильники вбили біля двох мільйонів камбоджців.

У ЗАЛИШЕНІЙ ЗАПИСЦІ західнонімецький високий функціонер розвідки Ганс Йоахім Тідге інформув, що він був змушений відійти до Східної Німеччини тому, що він „опинився в особистій безвихідній ситуації“. Про це, що він був в середині західної розвідки сітки контрагентом і вислужником для комуністичної Німеччини, у записці не згадується ані словом. Втаємничені приятелі Тідге кажуть, що він в останньому часі дуже розпачався, заборгувався і провадив взагалі легке життя, значаючи мабуть про близький кінець його високої кар'єри в Західній Німеччині.

ХВОРОБА „АЙДС“ поширюється у цілому світі. Лікарі ствердили перших п'ять випадків цієї страшної хвороби, якою хворіють в першу чергу гомосексуалісти і наркомани, також в Індонезії. Міністер здоров'я в тамашньому уряді Сувардіоно Сураніграт заявив 2-го вересня кореспондентам, що уряд робитиме усі заходи, щоб не допустити до поширення недуги. Він відмітив, що серед першої п'ятки є принаймні один пацієнт не індонезієць.

ПАКІСТАНСЬКІ РЕЧНИКИ заявили, у Лондоні кореспондентам, що спонсорована Об'єднаними Націями у Женеві нарада у справі замирення в Афганістані і можливості виведення советських окупаційних військ з тієї гірської країни, прогресує і є деякі вигляди на поладження цієї справи. Тим часом з поля боїв в Афганістані доходить інформація, що принаймні 20,000 советських вояків блокують афгансько-пакистанський кордон і не допускають жадної доставки для повстанських відділів з Пакистану. Ця „блокада“ є причиною численних бій між советськими частинами і партизанами, які мусять силою пробиватися до Пакистану. По обидвох сторонах є великі втрати в людях і матеріалі.

АСИСТЕНТ СЕКРЕТАРЯ Департаменту оборони Нестор Санчес заявив, що „мир на землі Центральної Америки може прийти дуже скоро, але для цього треба, щоб сандіністи виконали свою обіцянку про створення в Нікарагуа вільної, плюралістичної неавтархальної системи“. В інтерв'ю газеті „Вашингтон Таймс“ Н.Санчес нарисовав досить оптимістичну картину становища в Центральній Америці і передбачив дальші успіхи політики президента Роналда Регена щодо Сальвадору і Нікарагуа.

У ТЕЛЕВІЗІЙНІЙ ПРОГРАМІ „Найтлайн“ у середу, 4-го вересня, відбулися дебати між лідерами „моральної більшості“ пастором Джеррі Фолвеллом і минулорічним претендентом на пост президента негріванським пастором Джессі Джексоном. Темою дебатів була Південно-Африканська Республіка, звідки недавно повернувся Дж. Фолвелл і де він зустрічався як з членами уряду ПАР, так і з противниками апартеїду. З п'ятиденної поїздки він виніс тверде переконання, що економічні санкції проти ПАР нанесли б удар в першу чергу негріванській більшості.

СССР...

(Закінчення зі стор. 2)

Літом 1982 року ТАСС опублікував таку заяву: „Після жорстокого бомбардування Бейрута та інших ліванських міст ізраїльськими військами, при підтримці танків і гармат, вломившись у Ливан... 3 моря висадився десант... Агресор несе до Ливану смерть і страждання... Киновоплив ОН... СССР рішучо засуджує авантюру“.

Засуд авантюри не здійснено, але зважили слова ТАСС, замість Ливану можна поставити Афганістан. СССР боїться передчасно вступити у глобальний конфлікт і не має надії на арабських союзників. Сирія відігравала чисельні советські місії-делегатії генерального штабу. В Сирії є чотири тисячі советських „дорадників“. Досі Сирія отримала советські танки типу Т-72, міномети типу БМ-23, ракетні батареї типу СА-61 типу СА-9, тактичні ракети типу СЛ-9, „земля-повітря“. При допомозі тих ракет Сирія може обстріляти цілий повітряний простір Ливану і Галілеїської височини. Знищення Ізраїлем противоповітряної оборони Сирії виявило нездатність советської оборонної системи у Східній Німеччині, Польщі і Чехо-Словаччині.

Ізраїльські війська розгромали перший ешелон сирійських військ під Бейрутом. Це ще один доказ поганой советської стратегії сучасного бою. Москва переконана, що війна між Сирією та Ізраїлем мусить бути. Крім того Москва сподівається викликати конфлікт між ЗСА та Ізраїлем. Надія досить нереальна. На думку Москви Вашингтон закладає Ізраїлю, що той своїм поступовим впливом в Сирії, Советським командуванням знає, що Сирія не може перемогти у війні з Ізраїлем, і одночасно советський уряд не може втратити Сирію, бо хоче перешкодити ізраїльській армії знищити советські ракети в Сирії. Якщо Ізраїль знищить советські ракети типу СА-5 в Сирії, а зробити це він може, то це захисте цілу систему противоповітряної оборони СССР, яка основана на використанні зенітних ракет. Вони вважаються найбільш досконалими. Тоді СССР вважатиме безпорадним від ударів з повітря.

Советська армія не може погодитися із минулим соромом. У червні 1982 року ізраїльська авіація, не втрапивши одного літака, знищила 19 советських зенітних ракет типу СА-6 в долині Бака. Москва замінила від зливання і дала Сирії більш досконалі ракети типу СА-8. Арабський персонал було замінено советським.

У липні ізраїльська авіація в той же долині Бака знищила знову советські ракети. Тоді з'явилися удосконалені советські ракети типу СА-9. Ізраїльська авіація знищила їх восени. Це заставило Громника категорично протестувати проти крайніх планів зітхнухнути Ізраїль у море. Він запропонував, щоб Ливан залишили усі чужі війська.

Уляна...

(Закінчення зі стор. 2)

ши на пенсію, поселилася в Перемишлі. Там і померла 5-го березня 1947 року, прийнявши Найсвятіші Таїни. До останнього її відхилю доглядала її дочка Нуся. Марія Козак — авторка короткого біографічного нариса „Про Уляну Кравченко“ — між іншим висловила:

„Ще життя Уляни Кравченко — це одне страждання, а рік смерті може найжорстокіший, що його в історії Перемишля можна записати. Невинна кров... уже після закінчення війни... Викидання людей „за поріг“, обікрали їх перед тим „до нитки“. Тоді приневолена була покинути Перемишль Олена Кульчицька, малярка, декораторка, різьбарка, етнограф, яка зі своїми власними музичними скарбами виїхала до Львова.

Уляна Кравченко була відома у Перемишлі вже як „Бабуна“, і хто раз тільки бачив її, той має ясну картину Страдальчої України“ (Уляна Кравченко, Твори, Торонто, 1975, стор. 13).

Уляна Кравченко залишила велику духову спадщину. Завдяки згадуваній уже Марії Козак, що спадщину зібрано в одне видання, яке, за редакцією Юліана Бескида, вийшло друком в Торонто, 1975 року. На титульній сторінці зазначено, що це повне видання. Це не зовсім так, бо в цьому виданні бракує „Хризантем“, що їх видало Видавництво Миколи Денисюка в 1961 році.

Спадщина Уляни Кравченко може і повинна стати темою окремої наукової праці. Вірю, що такою працю українська діаспора зустрінє недалеко вже 40-річчя смерті великої поетеси, яка все була з народом і такою бажала залишитися:

„В моїм слові лишиться моя душа, душа на сторожі, на чатах.

Коли на перехрестю, над пропастью будете, буду при Вас.

У моїм слові правда чуття, здобута цілим життям, здобута тихим ділом, здобута мукою неволі... тайною... боротьбою...“

Правда в слові моїм, як правдою є життя в жертві, відреченню... в тиші“ (Твори, Торонто, стор. 768-9).

На дарунок для дітей!



- НЕ ВИТРАЧАЙТЕ ГРОШЕЙ НА НЕПОТРІБНІ ЗАКУПИ ДЛЯ ДІТЕЙ!
- НЕ РОБІТЬ КРИВДИ ДІТЯМ — ВЛУКАМ!
- ПЕРЕДПЛАТІТЬ

і кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода“ заохочення Українського Народного Союзу. Редагує Колетія. Річна передплата у ЗСА — 8.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 долар.

„THE RAINBOW“ — „VESELKA“
10 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302



Телеф. (201) 372-0468

ROSE-HILL MONUMENTS
184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУП

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ, НЮ ЙОРК.

Granite • Marble • Bronze

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ СОКУР ЖУРИК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Іл., померла 13-го лютого 1985 року на 86-му році життя. Нар. 11-го січня 1899 року в Москві, Росія. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку сина Ігоря з дружиною Надією, трое пасербіа, 8 внуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 16-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Володимира в Джессоні, Н.Дж. Вічна їй Пам'ять!

В. Семид, секр.

Проф. МИХАЙЛО ЧОРНОДОЛЬСЬКИЙ, член УНС Відд. 194-го Т-ва „Свобода“ в Нью Йорку, помер 22-го лютого 1985 року на 86-му році життя. Нар. 1899 року в Золочеві, Зах. Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Клавдію, доньку Ірину Герлиньську з чоловіком Віктором і дітьми — Віктором мол., і Діанею, братів і сестер. Похорон відбувся 25-го лютого 1985 року на укр. кат. цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі, Н.Дж. Вічна йому Пам'ять!

Олександра Юзенія, секр.

КАРОЛИНА ЯРЕМЧУК, член УНС Відд. 318-го ім. св. Ольги в Нортгемптоні, Па., померла у квітні 1985 року на 96-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС стала 1916 року. Залишила дочку Джозефіну, сина Степана, семеро внуків і шестеро правнуків. Похорон відбувся 4-го квітня 1985 року на цвинтарі Непорочного Зачаття ПДМ в Нортгемптоні, Па. Вічна їй Пам'ять!

С. Саяк, секр.

ЮЛІЯ ГАШАК, член УНС Відд. 352-го ім. св. Михайла в Честері, Па., померла 15-го квітня 1985 року на 83-му році життя. Нар. 1901 року в Україні. Членом УНС стала 1927 року. Залишила у смутку сина Петра та Володимира, дочку Емілію, внуків та правнуків. Похорон відбувся 18-го квітня 1985 року на цвинтарі Прес. Серця в Лінволді, Па. Вічна їй Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ГАРБЕР, член УНС Відд. 305-го в Магной Ситі, Па., померла 17-го квітня 1985 року на 67-му році життя. Нар. 17-го лютого 1918 року в Трентоні, Н. Дж. Членом УНС стала 1941 року. Залишила у смутку мужа Френсиса. Похорон відбувся 20-го квітня 1985 року на цвинтарі Скай В'ю в Гомттані, Па.

Вічна їй Пам'ять!

М. Гентшо, секр.

Вступайте в члени УНС

АННА КОВАЛЬСЬКА, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорожська Січ“ в Перт Амбою, Н.Дж., померла 19-го березня 1985 року на 89-му році життя. Нар. 1895 року в Україні. Членом УНС стала 1918 року. Залишила у смутку доньок — Марію, Анну і Ольгу. Вічна їй Пам'ять!

Меланія Лоренс, секр.

АННА ШРАМОВЯТ, член УНС Відд. 113-го в Дерпі, Па., померла 21-го березня 1985 року на 93-му році життя. Нар. 5-го лютого 1892 року в Польщі. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку Анну Стромач, Марію Лішею, Юлію Уришну, Катерину Дорко, Юрка Стромача, Галину Стромач і Григорія Стромача. Похорон відбувся на цвинтарі Калварі Гіл в Кратрі, Па. Вічна їй Пам'ять!

Ф. Коземчак, секр.

ПЕТРО ЦІЛИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 81-го ім. св. Петра і Павла в Кіртис Бей, Мд., помер 24-го березня 1985 року на 92-му році життя. Нар. 2-го червня 1891 року. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину і дітей та внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Александрії, Ві. Вічна йому Пам'ять!

А. Лукіячук, секр.

ВОЛОДИМИР НАКОНЕЧНИЙ (Наконій), член УНС Відд. 239-го ім. св. Юрія у Філадельфії, Па., помер 30-го березня 1985 року на 71-му році життя. Народився 1914 року у Філадельфії, Па. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Женевісу, сина Олександра і Реймонда, доньку Руту МекКоло. Похорон відбувся 4-го квітня 1985 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Па. Вічна йому Пам'ять!

В. Вьюницький, секр.

АННА РАПАВІЙ, член УНС Відд. 230-го ім. св. Івана Хрестителя в Янгстауні, Огайо, померла 10-го квітня 1985 року на 76-му році життя. Нар. 1909 року в Кракові, Польща. Залишила у смутку сина Степана мол., і Михайла; доньку Марію Марш. Похорон відбувся 12-го квітня 1985 року на цвинтарі Калварії в Янгстауні, О. Вічна їй Пам'ять!

А. Боровицька, секр.

МАРІЯ СКАЛАЦЬКА, член УНС Відд. 306-го ім. І. Франка в Лінден, Н.Дж., померла 13-го квітня 1985 року на 88-му році життя. Нар. 30-го січня 1897 року. Членом УНС стала 1926 року. Залишила у смутку четверо дітей, десять внуків і 18 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Абінгтон Гіл у Старк Сіті, Па. Вічна їй Пам'ять!

А. Зуйко, секр.

СОФІЯ МЕЛЕНЧУК, член УНС Відд. 219-го ім. М. Грушевського в Ньюарку, Н.Дж., померла 18-го квітня 1985 року на 89-му році життя. Нар. 13-го лютого 1896 року в Україні. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку дочку Марію МекКурті. Похорон відбувся на цвинтарі Евергрін в Юніоні, Н. Дж. Вічна їй Пам'ять!

Секретар

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnadz — J.J. McNeerney
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.